

KLAGANDE

Rambo AB, 556211-9007

MOTPART

Integritetsskyddsmyndigheten

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 8 november 2022
i mål nr 32591-21, se bilaga A

SAKEN

Kamerabevakning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Rambo AB yrkar att tillstånd till kamerabevakning ska beviljas på Tyfts återvinningscentral under anläggningens öppettider och för fram bl.a. följande. Kamerabevakning skulle ge medarbetarna ökad trygghet på arbetsplatsen. När eventuella hotfulla eller våldsamma situationer uppstår kan kameran användas av personalen som ett verktyg för att lugna ner situationen. Ett införande av kamerabevakning utgör en del av bolagets systematiska arbetsmiljöarbete. Kamerabevakning behövs även för att säkerställa att miljötillstånd och tillstånd för explosiva varor upprätthålls. Bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Det som Rambo AB har fört fram och det som i övrigt framgår av utredningen ger inte kammarrätten anledning att göra någon annan bedömning än den som förvaltningsrätten har gjort. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Peder Liljeqvist
lagman
ordförande

Ann-Jeanette Eriksson
kammarrättsråd
referent

Pia Cedermark
kammarrättsråd

Julia Hjorth Säker
föredragande jurist

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 8

DOM
2022-11-08
Meddelad i Stockholm

Mål nr
32591-21

KLAGANDE

Rambo AB, 556211-9007

MOTPART

Integritetsskyddsmyndigheten

ÖVERKLAGAT BESLUT

Integritetsskyddsmyndighetens beslut 2021-10-28, se bilaga 1

SAKEN

Kamerabevakning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Rambo AB (bolaget) yrkar att tillstånd till kamerabevakning ska beviljas även under återvinningscentralens öppettider och för fram bl.a. följande. Bolaget har fått statistik från andra kommuner i Västra Götaland över antalet olycksfall samt hot- och våldssituationer som vanligtvis brukar uppstå på återvinningscentraler. Samma typ av problematik finns på Tyfts återvinningscentral. Även om det inte nyligen har inträffat olycksfall eller våldssituationer utesluter det inte att arbetsplatsen drabbas av detta framöver. Stölder och andra brott har minskat under pandemin men bolaget befärrar en ökning av brott när pandemin avtar.

Det är inte ovanligt att farligt avfall lämnas när personalen tittar bort vilket innebär att bolaget inte kan uppfylla sin lagstadgade plikt att korrekt rapportera in farligt avfall. Senast i maj 2021 lämnades skarpladdad ammunition utan att personalen informerades om det och dessförinnan har även sprängdeg lämnats utan personalens vetskap. Besökarna på återvinningscentralen utgörs endast av bolagets kunder. Det är bara en person som har fast anställning på Tyfts återvinningscentral och i ordinarie fall är det bara denne som har tillgång till inspelat material. Det gör att integritetsintresset väger betydligt lättare. Bolagets skyddskommitté är enig om att kamerabevakning under återvinningscentralens öppettider skulle vara bra och bidra till ökad säkerhet.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet, se bilaga 1.

Det räcker med att en plats kan betraktas som brottsutsatt för att det ska beaktas särskilt vid tillståndsprövningen. Det finns ingen begränsning av vilka brott som avses utan bestämmelsen tar sikte på brott i allmänhet, t.ex. våldsbrott, stöldbrott, narkotikabrott eller skadegörelse. En brottsutsatt plats är inte varje plats där det någon gång har inträffat enstaka brott men det bör inte heller krävas att brottsligheten är ovanligt hög på platsen för att den ska anses vara brottsutsatt eller att det kan presenteras statistik över brottsligheten på den aktuella platsen i förhållande till andra jämförbara platser. Det som bör kunna visas är i stället att det finns problem med brottslighet där bevakningen ska ske (jfr prop. 2017/18:231 s. 66 och 143).

Det ska vidare särskilt beaktas om kamerabevakningen behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor. Punkten omfattar inte bara olyckor som kan drabba människors liv och hälsa utan även olyckor som kan drabba egendom och miljö (prop. 2017/18:231 s. 144)

Vid bedömningen av integritetsintresset bör särskilt beaktas hur bevakningen ska utföras, om teknik som främjar skyddet av den enskildes personliga integritet ska användas och vilket område som ska bevakas. Det är av betydelse om det är ett område där många personer normalt rör sig (jfr prop. 2017/18:231 s. 70 och s. 145).

Förvaltningsrättens bedömning

Bolaget har beviljats tillstånd till kamerabevakning av Tyfts återvinningsanläggning alla dagar under tider när anläggningen är stängd och obemannad. Frågan i målet är om bolaget ska medges tillstånd till kamerabevakning även under tider då anläggningen är öppen och bemannad. Det är bolaget som har bevisbördan för att förutsättningarna är uppfyllda.

Bevakningsintresset

Bolaget har uppgett att syftet med kamerabevakningen är personalsäkerhet, att förebygga och utreda brott samt att förebygga, förhindra och upptäcka olyckor. Förvaltningsrätten bedömer i likhet med IMY att återvinningscentralen inte är brottsutsatt eller att det av särskild anledning finns risk för angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet eller mot egendom. De uppgifter som bolaget har lämnat om smitningar samt hot- och våldssituationer mot personal är allmänt hållna. Av underlaget framgår att det har inträffat en incident då en besökare blivit våldsam mot personal. Utöver det saknas underlag som visar i vilken utsträckning sådan problematik har förekommit på platsen. Därtill framgår att ett larm har utlösts vid 32 tillfällen under ett år, men det saknas närmare uppgifter om vad som har orsakat att larmet gått. Enligt förvaltningsrätten är återvinningsanläggningen inte en plats av sådan karaktär att den kan förutsättas vara brottsutsatt (jmf prop. 2017/18:231 s. 143). Det åberopade underlaget över hot- och våldssituationer på andra återvinningsanläggningar ger inte heller stöd för att den aktuella platsen skulle vara brottsutsatt.

Angående kamerabevakning i syfte att förhindra olyckor har bolaget fört fram att farligt avfall och explosiva varor lämnas på återvinningsanläggningen utan personalens vetskap. Av ingiven statistik framgår att det vid sju tillfällen under 2019–2021 har lämnats farligt avfall i form av vätskor, kemikalier, sprängdeg och skarpladdad ammunition utan att personalen har underrättats om det. Enligt bolaget skulle kamerabevakningen bl.a. underlätta arbetet med att säkerställa att explosiva varor inte stjäls samt minska risken för personalen att utsättas för exponering av kemikalier. Detta genom att i efterhand se vem som lämnat in avfallet och kontakta kunden för att identifiera innehållet. Även med beaktande av det som bolaget fört fram bedömer förvaltningsrätten dock att underlaget inte ger tillräckligt stöd för att återvinningscentralen har varit olycksdrabbad. Domstolen anser inte heller att platsen till sin karaktär är sådan att olycksrisken är hög och att det därför föreligger tungt vägande skäl för kamerabevakning.

Vid en sammantagen bedömning anser domstolen att bevakningsintresset på den aktuella platsen väger relativt lätt.

Integritetsintresset

Den planerade kamerabevakningen ska ske på en plats som tillhandahålls för att allmänheten ska kunna slänga sitt avfall. Förvaltningsrätten konstaterar att de personer som i huvudsak kommer att omfattas av bevakningen är samma personer som den är tänkt att skydda. Vidare kommer allmänheten inte att vistas på platsen under någon längre tid och inte heller för nöje eller rekreation. Bolaget har uppgett att personalrepresentanter i skyddskommittén ställer sig positiva till kamerabevakning under återvinningsanläggningens öppettider. Detta är omständigheter som till viss del minskar bevakningens integritetsintrång.

Bolaget tillhandahåller dock en allmännyttig tjänst, och då kamerabevakningen planeras att ske dygnet runt finns det ingen möjlighet för enskilda att undgå bevakning när de besöker anläggningen för att återvinna material. Vidare ska kamerabevakningen förenas med bildinspelning och kommer att omfatta personer som arbetar på återvinningscentralen. Förvaltningsrätten konstaterar att kamerabevakning på arbetsplatser kan innebära betydande risker för de anställdas personliga integritet. Det bör enligt domstolen beaktas att anställda till följd av sin beroendeställning till arbetsgivaren kan känna olust inför att invända mot bevakningen (jfr. prop. 2017/18:231 s. 34 och 101). Med hänsyn till detta bedömer förvaltningsrätten att integritetsintresset på platsen väger relativt tungt under återvinningsanläggningens öppettider och under tider när den är bemannad. Det som bolaget har fört fram om att det endast är den ordinarie anställda på återvinningsanläggningen som har tillgång till inspelat material och att denne samtycker till kamerabevakningen medför ingen annan bedömning.

Behovs- och intresseavvägning

Sammantaget anser förvaltningsrätten att bevakningsintresset på Tyfts återvinningsanläggning väger relativt lätt medan integritetsintresset på platsen väger relativt tungt under anläggningens öppettider.

Vid en avvägning mellan bevakningsintresset och integritetsintresset bedömer förvaltningsrätten att behovet av kamerabevakning inte väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad under tider då anläggningen är öppen och bemannad. Bolaget har således inte visat att förutsättningarna för att bedriva kamerabevakning på Tyfts återvinningsanläggning under tider när den är öppen och bemannad är uppfyllda. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Håkan Åberg
Chefsrådman

Nämndemännen Abdulcelil Aldur, Sven-Olof Ekström och Lars Sjöblom har också deltagit i avgörandet.

Föredragande juristen Jenny Julin har varit föredragande.

Rambo AB

 FÖRVALTNINGSRÄTTEN
 I STOCKHOLM
 Avdelning 34

 INKOM: 2021-11-23
 MÅLNR: 32591-21
 AKTBIL: 9

 Diarienummer:
 DI-2021-2791

 Datum:
 2021-10-28

Beslut om tillstånd till kamerabevakning

Integritetsskyddsmyndighetens beslut

Rambo AB (org.nr 556211-9007) meddelas tillstånd till kamerabevakning med de villkor som följer nedan.

Ansökan avslås avseende kamerabevakning under andra tider än de som framgår av villkoren nedan.

Tillståndets omfattning och villkor

Tillståndshavare	Rambo AB
Organisationsnummer	556211-9007
Plats för bevakningen	Tyfts avfallsanläggning Tyft 1 457 91 Tanumshede
Typ av utrustning	Fast monterade kameror med fast optik.
Bevakningsområde och utrustningens placering	Återvinningscentral. Kamerornas placering och upptagningsområde framgår av bilaga 1.
Ändamålet med bevakningen	Förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott.
Tider för bevakningen	Alla dagar under tider när återvinningscentralen är stängd och obemannad.
Bevakning i realtid	Ja
Inspelning/lagring av bilder	Ja
Avlyssning/inspelning av ljud	Nej
Upplyningsplikt	Genom tydlig skyltning i anslutning till bevakat område.
Beslutets giltighetstid	Tills vidare.

Redogörelse för ärendet

Rambo AB har ansökt om tillstånd till kamerabevakning av Tyfts avfallsanläggning. Av ansökan och utredningen i övrigt framgår följande.

Bevakningen ska ske av återvinningscentralen, som är en del av avfallsanläggningen, där allmänheten lämnar sitt avfall. Området som ska bevakas är ytan där bilar kör och lämnar avfall.

 Postadress:
 Box 8114
 104 20 Stockholm

 Webbplats:
 www.imy.se

 E-post:
 imy@imy.se

 Telefon:
 08-657 61 00

Syftet med bevakningen är att förebygga och utreda brott, att förhindra angrepp på personalens hälsa och trygghet samt att förebygga, förhindra och upptäcka olyckor. Återvinningscentralen har drabbats av brott i form av försök till inbrott, smitningar från betalning och i samband med det också hot mot personalen. Obehöriga har även vistats inom området utanför öppettider. Olycksrisken avser främst att det förekommer att besökare lämnar explosiva eller farliga föremål och kemikalier på återvinningscentralen utan att meddela personalen.

Sökanden har vidtagit en rad alternativa åtgärder, som t.ex. upprättande av en hot- och våldsplan, användning av komradio för att kunna kalla på hjälp från kollegor samt tydlig skyltning om hur avfall ska lämnas. Det finns också lås på anläggningens portar samt larm i byggnader och vid rörelse runt fasader på byggnader. Sökanden använder sig av väktare och har även kontaktat andra återvinningscentraler för att få information om hur de skyddar sig.

Bevakning ska ske dygnet runt alla dagar, i realtid och med rätt till bildinspelning. Utrustningen som ska användas är tre fast monterade kameror med fast optik. Monitor för realtidsbevakningen kommer att finnas på ett låst kontor på anläggningen. Endast Rambo AB:s personal har tillgång till utrymmet. Enbart två personer ur personalen kommer att ha tillgång till det inspelade materialet. Vid misstanke om brott kan dock även Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten få tillgång till materialet. Serverdatorn förvaras i en låst byggnad som enbart personal har tillgång till.

Av yttrande från det regionala skyddsombudet för Transportarbetareförbundet framgår att ombudet inte har något att invända mot kamerabevakningen.

Motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Av 2 § kamerabevakningslagen (2018:1200) framgår att syftet med lagen är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda fysiska personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning.

Enligt 7 § kamerabevakningslagen krävs tillstånd till kamerabevakning av en plats dit allmänheten har tillträde, om bevakningen ska bedrivas av en myndighet, eller någon annan än en myndighet vid utförande av en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som meddelats med stöd av lag eller annan författning.

Tillstånd till kamerabevakning ska enligt 8 § samma lag meddelas om intresset av sådan bevakning (bevakningsintresset) väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad (integritetsintresset).

Vid bedömningen av intresset av kamerabevakning ska det särskilt beaktas om bevakningen behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott på en brottsutsatt plats eller på en annan plats där det av särskild anledning finns risk för angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet eller på egendom,
2. förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller begränsa verkningarna av sådana störningar,
3. utöva kontrollverksamhet,

4. förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor, eller
5. tillgodose andra därmed jämförliga ändamål.

Vid bedömningen av den enskildes intresse av att inte bli bevakad ska det särskilt beaktas hur bevakningen ska utföras, om teknik som främjar skyddet av den enskildes personliga integritet ska användas, och vilket område som ska bevakas.

Av förarbeten till kamerabevakningslagen framgår gällande begreppet *brottsutsatt plats* att det inte handlar om varje plats där det någon gång har inträffat enstaka brott. Det bör dock inte krävas att brottsligheten är ovanligt hög på platsen för att den ska anses vara brottsutsatt eller att det kan presenteras statistik över brottsligheten på den aktuella platsen i förhållande till andra jämförbara platser. Det som bör kunna visas är istället att det finns problem med brottsligheten där bevakningen ska ske. Det bör samtidigt inte krävas utredning om att brottsligheten är påtagligt hög precis där bevakningen ska ske, det vill säga inom de aktuella kamerornas tänkta upptagningsområde (se prop. 2017/18:231 s.66).

Integritetsskyddsmyndighetens bedömning

Tillståndsplikt

Rambo AB ägs av Lysekils, Munkedals, Sotenäs och Tanums kommuner och bolaget har som syfte att ombesörja avfallshantering och tillhandahålla återvinnings- och miljötjänster inom kommunerna. Kommuner är skyldiga att ta emot hushållsavfall på en återvinningsanläggning enligt 15 kap. miljöbalken (1998:808). Bevakningen ska därmed bedrivas vid utförande av en uppgift av allmänt intresse i den mening som avses i 7 § kamerabevakningslagen. Eftersom allmänheten har tillträde till platsen krävs tillstånd för kamerabevakningen.

Integritetsintresset

Kamerabevakningen ska ske på en återvinningscentral, som även utgör en arbetsplats. Bevakningen innebär att personal kommer att bevakas på arbetstid när de utför sina arbetsuppgifter, vilket som utgångspunkt talar för ett tungt vägande integritetsintresse på platsen. Vidare höjs integritetsintresset av att kommunen tillhandahåller en allmännyttig tjänst som allmänheten behöver nyttja för att slänga avfall. Eftersom bevakning ska ske dygnet runt är det inte möjligt för enskilda att besöka anläggningen och slänga avfall utan att bli kamerabevakade. Att bevakningen ska ske med bildinspelning innebär att integritetsintrånget ökar ytterligare.

Integritetsintresset minskar dock av att bevakningen syftar till att skydda de arbetstagare och besökare som blir föremål för bevakning. Det är inte heller fråga om en plats där personer vistas för nöje eller rekreation och besökare till verksamheten kan inte antas vistas inom bevakningsområdet annat än tillfälligt, vilket också minskar integritetsintresset.

Sammantaget bedömer Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) att integritetsintresset på platsen väger relativt tungt under anläggningens öppettider. Under övriga tider, när anläggningen är stängd och ingen personal befinner sig på anläggningen, bedömer IMY att integritetsintresset på platsen är försumbart.

Bevakningsintresset

Syftet med bevakningen är bland annat att förebygga och utreda brott samt att förebygga, förhindra och upptäcka olyckor. Sökanden har lämnat in underlag om

incidenter som inträffat under perioden februari 2020 till februari 2021. Av underlaget framgår att väktare vid 32 tillfällen ryckt ut till återvinningscentralen på grund av larm. Samtliga uttryckningar har inträffat när verksamheten har varit stängd. Det har även förekommit två uttryckningar under öppettider på grund av falsklarm. I det ingivna underlaget finns dock inte några uppgifter om vad som föranlett att larmen har utlösts. Vidare har det vid fyra tillfällen under verksamhetens öppettider lämnats in farligt avfall utan personalens kännedom. I ett fall har det rört sig om sprängdeg och vid övriga tre tillfällen har det handlat om farliga vätskor, bland annat syra och starkt basisk vätska.

Mot bakgrund av att det helt saknas konkreta uppgifter om varför larmen har utlösts bedömer IMY att det inte är visat att platsen utgör en brottsutsatt plats i kamerabevakningslagens mening. Vad som framkommit om inträffade olyckor på platsen föranleder inte heller att platsen kan anses som olycksdrabbad. Sammantaget bedömer IMY att bevakningsintresset på platsen väger relativt lätt. Detta gäller såväl under anläggningens öppettider som under de tider då anläggningen är stängd.

Behovs- och intresseavvägning

För att tillstånd ska beviljas krävs att den sökande kan visa att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset på platsen. IMY har konstaterat att integritetsintresset väger relativt tungt under anläggningens öppettider, medan det är försumbart under de tider då ingen personal befinner sig på platsen. IMY har vidare konstaterat att bevakningsintresset väger relativt lätt.

Vid en avvägning bedömer IMY att sökanden inte har visat att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset under anläggningens öppettider. Vid bedömningen har IMY vägt in att det enbart inkommit uppgifter om fyra olyckstillbud och att det inte getts in några konkreta uppgifter om smitningar eller hot mot personalen vid den aktuella anläggningen. Ansökan ska därför avslås under anläggningens öppettider.

Eftersom bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset under de tider då anläggningen är stängd, ska tillstånd beviljas under dessa tider. Bevakning får ske alla dagar under tider när återvinningscentralen är stängd och obemannad. Bevakning får ske i realtid och med rätt till bildinspelning.

Upplysning

Utöver de villkor som framgår av beslutet måste ni följa bestämmelserna i dataskyddsförordningen¹ och kamerabevakningslagen. Information finns i bilaga till detta beslut. Observera att informationsbilagan inte är en uttömmande uppräknings av de krav som ställs.

Detta beslut har fattats av juristen Sebastian Caicedo Gordh efter föredragning av juristen Theodor Adolfsson.

Sebastian Caicedo Gordh, 2021-10-28 (Det här är en elektronisk signatur)

Bilaga

1. Ritning

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

2. Information om kamerabevakning

Kopia till

- Tanums kommun
- Regionalt skyddsombud för Transportarbetareförbundet avdelning 55

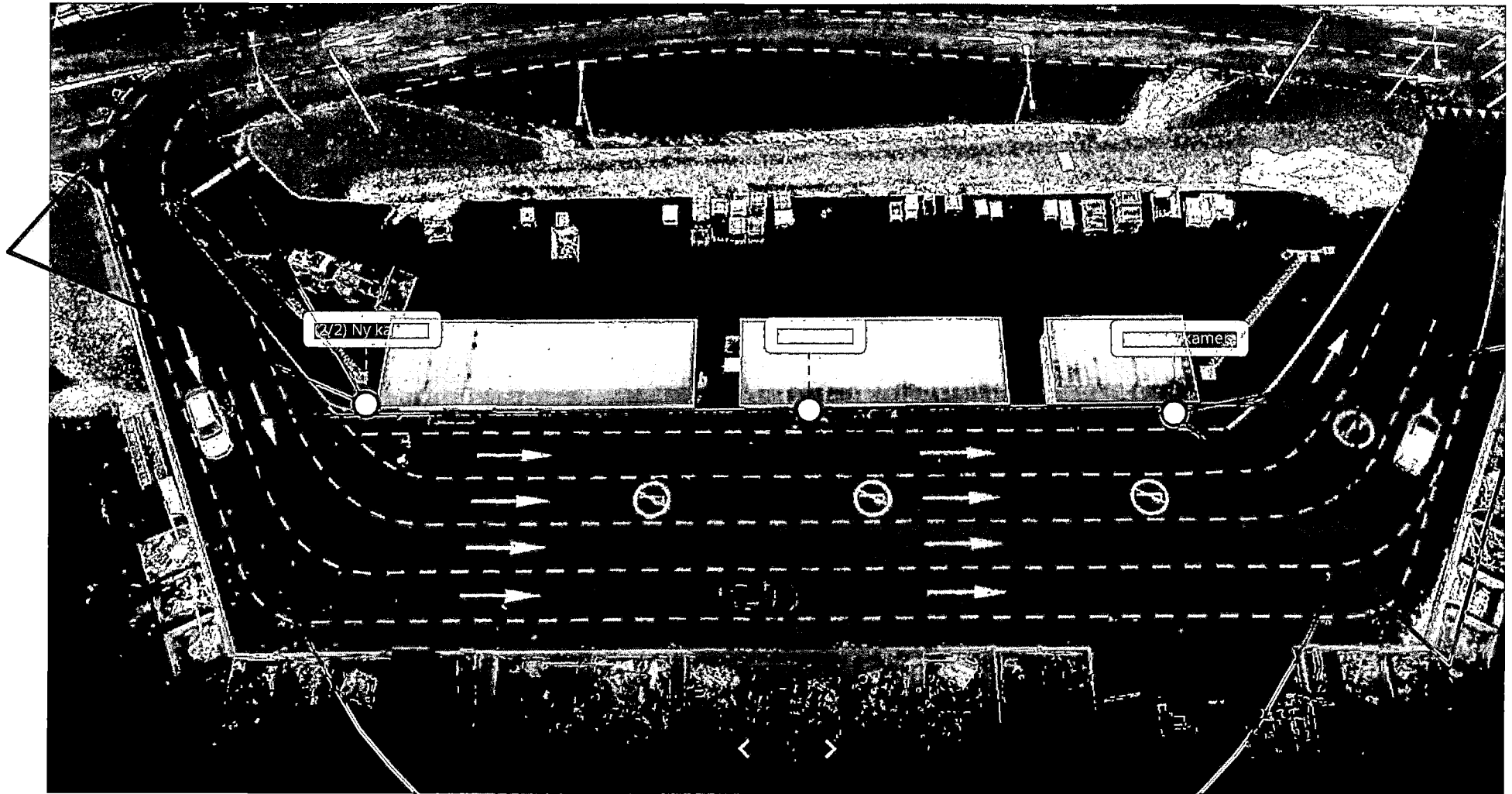
Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Integritetsskyddsmyndigheten. Ange i skrivelsen vilket beslut ni överklagar och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Integritetsskyddsmyndigheten senast tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Om ni är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Om överklagandet har kommit in i tid sänder Integritetsskyddsmyndigheten det vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning.

Ni kan e-posta överklagandet till Integritetsskyddsmyndigheten om det inte innehåller några integritetskänsliga personuppgifter eller uppgifter som kan omfattas av sekretess. Myndighetens kontaktuppgifter framgår av beslutets första sida.

Placering av bevakningskameror på Tyfts ÅVC

2021-03-01

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.